

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.207/2016/3. szám

A Szegedi Ítéltábla a Stelli-Kis Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Stelli-Kis Sándor ügyvéd) által képviselt **felperes neve(címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Katona Anna ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében – melybe a **(jogi előadó neve)** jogi előadó által képviselt **Alperesi beavatkozó** az alperes pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott – a **(város 2 neve)**i Törvényszék 2015. október 8. napján kelt 5.P.20.692/2015/20. számú ítélete ellen a felperes részéről 21. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 50.000,- (Ötvenezer) forint másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 309.900,- (Háromszázkilencezer-kilencszáz) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperessel, mint adóssal szemben az alperesi végrehajtó előtt .../2011. számon végrehajtási eljárás indult 7.000.000,- forint és járulékaik erejéig. Az alperes a végrehajtási eljárás során pénzügyi megkeresést fogadatosított, megállapította, hogy a felperes bankszámláját a **(pénzügyi intézet 1 neve)** vezeti és 2012. január 6-i értéknappal folyószámlájára hatósági átutalási megbízást bocsátott ki 9.412.850,- forint erejéig, amely tartalmazta, hogy „a Vht. 79/A. § (2), (3) bekezdés alapján adóssal illető mentes összegben felüli összeget utalják a letéti számlára”. Ennek alapján 2012. január 23-án a felperesi számláról 3.420.504,- forint érkezett a végrehajtó számlájára, melyet a bank a 2012. január 20-án a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumtól érkezett 3.485.793,- forint területalapú támogatás összegéből utalt ki.

A felperes végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet is tartalmazó végrehajtási kifogása folytán a **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság 2012. február 15-én jogerőre emelkedett 0306-T/5.Vh.52/2012/9. számú végzésével elrendelte a végrehajtási eljárás felfüggesztését. Az alperes azonban már a végzés közlésével egyidejűleg, 2012. január 30-án intézkedett a felperes számláját vezető pénzügyi intézetnél a hatósági átutalási megbízás visszavonásáról. A bíróság 2012. június 27-én kelt 34. számú végzésével kötelezte az alperesi végrehajtót, hogy a kibocsátott hatósági átutalási megbízás folytán levont 3.420.504,- forintot a végzés jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizesse vissza a felperes részére. Határozatának indokolása szerint a felperes östermelőként dolgozik, melynek

folytatásához föld alapú támogatásban részesült, számláján ez az összeg került jóváírásra. Mivel egyéb érkezés a folyószámlára nem történt, megállapította, a föld alapú támogatás a Vht. 74. § j) pontja alapján mentes a végrehajtás alól. A végzés 2012. július 25-én emelkedett jogerőre.

Az alperes végrehajtói letéti alszámláját a **(pénzügyi 2 neve)** vezette. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete H-JÉ-I-1277/2012. számú határozatával elrendelte e takarékszövetkezet tevékenységi engedélyének visszavonását és végelszámolását. Az intézkedés eredményeként az alperesi letéti számlát zárolták, így nem tudott eleget tenni a **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság jogerős végzésében foglaltaknak, nem tudta visszautalni a végrehajtás alól mentes összeget. Az átutalás foganatosítása érdekében ugyanakkor többször megkereste a végelszámolót, az Országos Betétbiztosítási Alapot és a ... Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztályvezetőjét, valamint az illetékes cégbíróság előtt végelszámolási eljárásban kifogást terjesztett elő. Ez utóbbi eredményeként a **(város 2 neve)**-i Törvényszék Cégbírósága 2012. szeptember 17-én kelt – 19-én jogerős – Vgf.03-12-000003/9. számú végzésével kötelezte a végelszámolót, hogy az alperesi önálló bírósági végrehajtó szövetkezetnél vezetett végrehajtói letéti számlájáról a végrehajtó rendelkezésére kifizetéseket teljesítsen. Ez alapján 2012. szeptember 19-én érkezett meg az alperes – időközben más pénzügyintézetnél nyitott – új végrehajtói letéti számlájára a korábban a zárolt számlán kezelt pénzösszeg. Az alperes 2012. szeptember 21-én intézkedett a 3.420.504,- forint felperes számlájára történő visszautalásáról.

A felperes keresetében 3.225.000,- forint elmaradt haszon, 500.000,- forint nem vagyoni kártérítés, 148.253,- forint késedelmi kamattartozás, mindösszesen 3.873.253,- forint és annak részösszegeként megállapított késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az alperes jogtalanul inkasszált a bankszámlájáról, hiszen az oda érkezett föld alapú támogatás mentes volt a végrehajtás alól. Hangsúlyozta, a **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság – osztva végrehajtási kifogását – kötelezte az alperest 3.420.504,- forint visszatérítésére, ennek azonban csak 2012. augusztus 19-én tett eleget, emiatt a 2012. szeptember 1-jével kezdődő és 2013. szeptember 1-jéig tartó agrárévben a mezőgazdasági tevékenységből realizált bevételei elmaradtak. Mivel a használatában álló területeket megfelelő anyagi fedezet hiányában megművelni nem tudta, a ... Megyei Kormányhivatal növény- és talajvédelmi igazgatósága vele szemben 225.000,- forint növényvédelmi bírságot szabott ki. Nem vagyoni kárigényét azzal indokolta, hogy önhibáján kívül nem tudta megművelni a használatában álló területeket, szégyenérzete volt, mert családjáról megfelelően nem tudott gondoskodni. Támogatását a földhasználati és a felhasználási tervben megjelölt tevékenységre kívánta fordítani, nevezetesen területén sörárpát tervezett vetni. A várható nyereségre árajánlatot kért, az 2013 tavaszán 1.000.000,- forint lett volna, ugyanezen a területen siló kukorica termesztéséből további 1.000.000,- forint haszna keletkezett volna.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hangsúlyozta, a PSZÁF intézkedésének következtében zárolták a **(pénzügyi 2 neve)** vezetett végrehajtói letéti számláját, így a **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság jogerős végzésében foglaltaknak önhibáján kívül nem tudott eleget tenni. Ennek ellenére mindent elkövetett annak érdekében, hogy a végrehajtás alól mentes összeget visszautalja. A cégbíróság 2012. szeptember 17-én hozott határozatában kötelezte a végelszámolót a végrehajtói letéti számlán lévő pénzösszegek átutalására, ezt követően haladéktalanul intézkedett a felperes részére való visszautalásról. Kiemelte, a hatósági átutalási megbízás kibocsátásakor nem tudhatta, hogy a felperes számlájára esetlegesen végrehajtás alól mentes pénzösszeg érkezik, hiszen a felperesi bankszámlát vezető pénzügyintézet 2012. január 5-i értesítése szerint a számla 11.878,- forint egyenleget mutatott.

A beavatkozó ugyancsak a kereset elutasítását kérte, egyetértve az alperes által előadottakkal.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. A Ptk. 339. § (1) bekezdése, valamint 349. § (1) és (3) bekezdései alapján hangsúlyozta, az alperesnek a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. (Vht.) szabályai szerint kellett eljárnia a felperessel szemben indult végrehajtás során, melynek eleget tett. Amikor értesült arról, hogy az átutalás során végrehajtás alól mentes összeg került lefoglalásra, intézkedett az átutalási megbízás visszavonásáról. Tény, hogy a **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság 34. számú végzése ellenére annak jogerőre emelkedését követő 15 napon belül nem utalta vissza a levont összeget, azonban ez önhibáján kívül történt, ugyanis a végrehajtói letéti számlát kezelő **(pénzüintézet 2 neve)** végelszámolásra került, számláját ezért zárolták. Csak a cégbíróság végzésének 2012. szeptember 19-i jogerőre emelkedését követően volt abban a helyzetben, hogy a végrehajtói letéti számláról a felperes részére kifizetést teljesítsen, melynek haladéktalanul eleget tett. Nem találta alaposnak a felperes Hpt. 101. § (3) bekezdésére való hivatkozását sem. Szükségtelennek tartotta az alperes valamennyi számlája tételes kimutatásának beszerzését, mivel a csatolt iratokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a kérdéses végrehajtói letéti számla a **(pénzüintézet 2 neve)**-nél vezetett számla volt, a perben más alperesi számla nem volt érintett.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a keresetnek megfelelő alperesi marasztalás érdekében. Kifogásolta az alperes összes letéti számlaszámának beszerzésére irányuló bizonyítás mellőzését. Véleménye szerint az alperessel szemben magasabb elvárhatósági szint érvényesül, melyet az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal vett figyelembe. Hangsúlyozta, az alperes nem tanúsított kellő körültekintést a felperes pénzforgalmi szolgáltatójánál kezelt összeg tekintetében. Ugyancsak nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a cégbíróságnál a végelszámolót kötelező végzés mielőbb meghozatalra kerüljön. Továbbra is hangsúlyozta, az alperes mulasztása miatt jelentős mértékű haszontól esett el, melyet az elsőfokú bíróság ugyancsak figyelmen kívül hagyott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Kiemelte, a Vht. előírásainak megfelelően adta ki a felperes mint adós bankszámláján kezelt összegre a hatósági átutalási megbízást, etekintetben sem jogellenes, sem felróható magatartást nem tanúsított. A **(város 1 neve)**-i Városi Bíróság is megállapította végzésében, hogy nem tudta és nem is tudhatta előre, hogy az adós bankszámláján végrehajtás alól mentes pénzösszeg kerül jóváírásra. Továbbra is állította, a jogerős végzés meghozatalát követően haladéktalanul intézkedett a végrehajtás alól mentes pénzösszeg visszautalásáról és egyébként is mindent megtett a mielőbbi visszautalás érdekében. Így az illetékes cégbíróságot 2012. június 11-én kereste meg, kérelmében soron kívüli elbírálást kért, ennek ellenére csak szeptember 17-én született meg a határozat. Személyesen járt el annak érdekében, hogy a végzés jogerőre emelkedjen. Hangsúlyozta, az Országos Betétbiztosítási Alap Hpt. 101. § (1) bekezdése szerinti kártalanítási kötelezettsége kizárólag a betétekre vonatkozóan áll fenn, az nem terjed ki a végrehajtói letéti számlán kezelt pénzösszegre.

A fellebbezés **alaptalan.**

A felperes alperessel, mint önálló bírósági végrehajtóval szembeni keresetét bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére alapította. Bírósági jogkörben okozott kárról akkor lehet szó, ha az az igazságszolgáltatás gyakorlásával, tehát a bíróság feladatainak teljesítése körében megvalósult tevékenységgel vagy mulasztással okozati összefüggésben keletkezett. Az ilyen kár megtérítését igénylőnek azt kell az általános szabályoknak megfelelően bizonyítania, hogy – jelen esetben – az önálló bírósági végrehajtó jogellenes tevékenységével vagy mulasztásával okozati összefüggésben

kára keletkezett, továbbá – a Ptk. 339. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – fennállnak a Ptk. 349. § (1) bekezdésében rögzített speciális feltételek is. Általánosságban véve fontos leszögezni, hogy a jogalkalmazó szervek felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozza meg (eBDT2008. 1817.).

A perbeli esetben a felperes állította, hogy az alperes jogszerűtlenül intézkedett a végrehajtás alól mentes pénzösszeg hatósági átutalási megbízásának elrendelésekor és mulasztás terheli a visszautalás késedelmében is.

Az alperesnek a végrehajtás során – ahogy azt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg – a Vht. szabályai szerint kellett eljárnia. A felperes bankszámláját vezető pénzüintézet 2012. január 5-i adatközlése szerint a felperes számláján 11.878,- forint volt, így került sor – az akkor hatályos – Vht. 82/A. §-a alapján hatósági átutalási megbízás kibocsátására. Ekkor még a földalapú támogatás nem került jóváírásra. A Vht. a végrehajtó kötelezettségévé teszi a pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, adós rendelkezése alatt álló fizetési számlán szereplő összeg végrehajtás alá vonását. Ebben az esetben a végrehajtó nem vizsgálja, nem deríti fel előre, hogy az adósnak milyen forrásból, honnan érkezik a jövőben átutalása, így nem értesítheti esetleges, jogcím alapján végrehajtás alól mentes pénzösszegekről sem már a jóváírásokat megelőzően az adós bankszámláját vezető pénzüintézetet.

Lényeges, hogy a végrehajtás foganatosításának szabályai attól függően is eltérőek, hogy az adós mely vagyontárgyának (pénzeszközének, ingóságának vagy ingatlanának) végrehajtása történik. A különféle vagyontárgyak végrehajtásának foganatosítására vonatkozó eltérő rendelkezések nem keveredhetnek, így nincs lehetőség a Vht. IV. és V. fejezeteiben szereplő szabályok együttes alkalmazására: azt, hogy az adott esetben az említettek közül melyik fejezet rendelkezései az irányadók, a végrehajtás alá vont pénzösszeg jellege dönti el. Ha pénzkövetelés végrehajtása során pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg kerül végrehajtás alá, ennek foganatosítására a Vht. V. fejezete irányadó, míg munkabérre (és a Vht. 7. §-a értelmében az ezzel egy tekintet alá eső jövedelmekre) vezetett letiltás során a Vht. IV. fejezetének rendelkezései kerülnek alkalmazásra. A pénzforgalmi szolgáltatónak ezért az inkasszó, mint pénzügyi szolgáltatás teljesítése során ezeknek az előírásoknak megfelelően kellett eljárnia. Az irányadó rendelkezések nem teszik lehetővé a bank számára a folyószámlán kezelt pénzösszeg rendeltetésének a vizsgálatát, így azt sem, hogy a felperes számlájára érkezett összeg esetlegesen mentes-e a végrehajtás alól. A banknak a Vht. 79/A. § (2)-(3) bekezdésének megfelelő számítás elvégzését követően az átutalást teljesítenie kellett, a számlán kezelt összeg rendeltetését kizárólag a Vht. 79/D. § esetben (ügyleti biztosíték céljára elkülönítetten kezelt pénzösszeg) vizsgálhatta, azonban nem térhetett át a Vht. IV. fejezetében foglaltakra (hasonlóan: EBH2011. 2321.). Ugyanebből az okból nem kellett a végrehajtónak sem tájékoztatást nyújtania a bank felé a Vht. 74. §-a szerinti mentességi esetekről. Ezekre – döntése alapján – az adósnak kell hivatkoznia végrehajtási kifogás formájában. Ez ezért van így, mert a bankszámlára érkező pénzösszeg jogcímének, eredetének pénzüintézeti vizsgálata technikailag lehetetlen, a számla egyenlege ugyanis nem ad információt arra vonatkozóan, hogy az azon lévő összegek milyen jogcímen kerültek jóváírásra, és arra sem, hogy a különböző jogcímű összegek, illetve maradványaik milyen arányban képezik részét a számlaegyenlegnek. A Vht. 79/A. §-a ezzel szemben nem az adott pénzösszeg eredetére, hanem a számlaegyenleg összegére figyelemmel biztosít mentességet.

Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes eljárása a behajtás során jogszerű volt, az mindenben megfelelt a rá irányadó Vht. rendelkezéseinek, így jogellenesség hiányában e magatartása kapcsán kártérítésnek nincs helye, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében rögzített konjunktív feltételek hiányosak.

A Vht. 217. §-a biztosít lehetőséget a végrehajtó törvénysértő intézkedése, illetve mulasztása esetén a fél vagy más érdekelt számára végrehajtási kifogás előterjesztésére. Ezzel a jogával felperes a végrehajtási eljárás során élt, a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság – végrehajtási kifogásának helyt adva – rendelkezett a végrehajtás alól mentes pénzösszeg visszafizetéséről.

Az az alperesen kívül álló ok, hogy a végrehajtói letéti számlát kezelő **(pénzintézet 2 neve)** tevékenységi engedélyét a PSZÁF visszavonta, és elrendelte végelszámolását, melynek eredménye lett a végrehajtói letéti számla zárolása. Mindaddig, amíg a végelszámoló a zárlatot nem oldja fel, a bankszámla tulajdonosa nem rendelkezhet a számlán szereplő pénzösszeggel. A periratok szerint az alperes a **(város 1 neve)**-i Járásbíróság döntését követően haladéktalanul megtett mindent annak érdekében, hogy a végrehajtás alól mentes pénzösszeg a felperes részére mihamarabb visszautalásra kerülhessen. Arra viszont, hogy gyorsítsa az illetékes cégbíróság eljárását az érdemi döntés mielőbbi meghozatala érdekében, ráhatása – azon túl, hogy soron kívüli intézkedést kért – nem volt. Így bár a bíróság által megszabott teljesítési határidőben a levont összeget nem utalta vissza, felróhatóság nem terheli, hiszen úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben a végrehajtóktól általában elvárható. Kimentése eredményre vezetett.

Ugyancsak nem osztotta az ítéletábra a felperes érvelését a Hpt. 101. § (1) bekezdése, az Országos Betétbiztosítási Alap (OBA) helytállási kötelezettsége körében. A jogvita idején hatályos, 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 101. § (1) bekezdés módosításának célja az volt, hogy a betétesek a hitelintézet végelszámolása esetén is 20 munkanapon belül hozzájuthassanak pénzükhöz az OBA kártalanítási eljárásának keretében. Ennek lényege, hogy a hitelintézet betéteseit a Hpt. 30. § (1) bekezdés b) pontjára alapított engedély visszavonás esetében – azaz ha fennáll a veszélye annak, hogy a hitelintézet nem tud eleget tenni a kötelezettségeinek – az OBA kártalanítás szempontjából ugyanolyan helyzetbe hozza, mint a betétek befagyása, illetve a hitelintézet felszámolása esetén. Ebben az esetben ugyanis a fizetőképesség kritikus szintje áll fenn, tehát – az egyéb végelszámolási indokoktól eltérően – olyan helyzetben kerül végelszámolás alá a hitelintézet, ami fokozott veszélyt jelent a betétek intézmény által történő visszafizetése tekintetében. Az OBA kártalanítási eljárása tehát kizárólag a betétesek érdekeinek védelmét szolgálja, erre a célra vehető igénybe, a végrehajtói letéti számla viszont nem minősül ilyen kártalanítási lehetőséggel védett betétszámlának.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviseletével összefüggő költségének viselésére, melynek mértékét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, valamint (5) és (6) bekezdései alapján, a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért részére a költségterítést az ítéletábra mellőzte.

A felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint köteles a le nem rótt 309.900,- forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére az államnak külön felhívásra.

S z e g e d , 2016. év július hó 1. napján.

Dr. Kiss Gabriella s.k.. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Bálint Attila s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró